

Techniek

TBA-Richtlijn stukadoren 1.10

Richtlijn voor de toepassing van profielen in stukadoorswerk binnen en buiten

september 2018

Aansprakelijkheid

Stichting Technisch Bureau Afbouw (TBA) en degenen die aan het opstellen van deze richtlijn hebben meegewerkt, hebben een zo groot mogelijke zorgvuldigheid betracht bij het samenstellen van deze publicatie. Het kan echter niet worden uitgesloten dat deze richtlijn onjuistheden bevat. De gebruiker van deze richtlijn aanvaardt daarvoor het risico. Stichting Technisch Bureau Afbouw sluit iedere aansprakelijkheid uit voor schade die mocht voortvloeien uit het gebruik van informatie uit dit product.

Copyright

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, getransformeerd tot software of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opname of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Het is toegestaan gegevens uit deze richtlijn te citeren mits wordt verwezen naar deze richtlijn.

De citeertitel voor deze richtlijn is: "TBA-richtlijn 1.10 Richtlijn voor de toepassing van profielen in stukadoorswerk binnen en buiten, september 2018".

Colofon

Dit is een uitgave van het Technisch Bureau Afbouw. Het TBA is opgericht door de Nederlandse Ondernemersvereniging voor Afbouwbedrijven (NOA), FNV en CNV Vakmensen met als doel een goed functionerende en betrouwbare branche. Het TBA geeft betrouwbaar, deskundig en onafhankelijk technisch advies en ontwikkelt normen en richtlijnen om de kwaliteit van de afbouw op een hoger plan te brengen.

Technisch Bureau Afbouw

Mauritskade 27
2514 HD Den Haag
Telefoon: 070 33 66 500
E-mail: info@tbafbouw.nl
www.tbafbouw.nl

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	De stukadoorsprofielen	5
2.1	Productspecificaties	5
2.2	Waarborg	5
2.3	Transport en opslag	5
2.4	Beschadigde profielen	5
3.	Productkeuze van het stukadoorsprofiel in relatie met de aan te brengen gestukadoorde afwerking	6
3.1	De keuze van het profiel	6
3.2	Kitvoegen	6
3.3	Vooraf aanbrengen (poeder) coating	6
3.4	Verhoogde vochtigheid	6
3.5	Bedrijfskeukens en ruimtes voor verwerking voedsel	6
4.	Het stellen van de stukadoorsprofielen	8
4.1	Eisen aan de ondergrond	8
4.2	Afkorten van de stukadoorsprofielen	8
4.3	Vlakheid van de te stellen stukadoorsprofielen	8
4.4	Buitensituatie of cementgebonden stucsystemen in een binnensituatie	8
4.5	Natte ruimtes of ruimtes waar wordt gewerkt met zuren	8
4.6	Roestvrijstalen stukadoorsprofielen	9
4.7	Verzinkte stukadoorsprofielen	9
5.	De aansluiting op andere bouwdelen	10
5.1	Beëindiging zonder toepassing van stukadoorsprofielen	10
6.	Van toepassing zijnde normen en richtlijnen	11

1. Inleiding

Binnen de afbouwsector, en met name bij stukadoorswerk in een binnen- of buitensituatie, wordt al sinds jaar en dag gebruik gemaakt van verzinkte-, roest vrijstalen-, of kunststof stukadoorsprofielen. Profielen worden in stukadoorswerk toegepast voor bijvoorbeeld het beschermen van hoeken, het begrenzen van bouwdelen, om scheurvorming te voorkomen en vanuit esthetisch oogpunt. Bovendien helpen profielen de benodigde pleisterdikte te realiseren en de gewenste vlakheidseis te bereiken.

Omdat er vanuit de afbouwpraktijk nog weleens problemen ontstaan over het niet, onvoldoende of verkeerd toepassen van stukadoorsprofielen, heeft het TBA samen met de afbouwbranche deze richtlijn ontwikkeld. Deze TBA-richtlijn 1.10 dient ertoe bij te dragen dat de opdrachtgever, ontwerper, hoofdaannemer en stukadoor/afbouwer de juiste profielkeuze maakt en verwerkingsmethode hanteert alsmede de noodzaak inziet van het moeten dilateren van gebouwdelen en/of verschillende wand-/plafond-/of gevelconstructiedelen.

2 De stukadoorsprofielen

2.1 Productspecificaties

Metalen stukadoorsprofielen worden vervaardigd uit strekmetaal, gelast gaas en geperforeerd metaalband. De grondstof voor deze profielen bestaan uit verzinkt staal, roestvrij c.q. roestvast staal, aluminium of kunststof. Ook zijn er combinaties mogelijk van metaal en kunststof. Kunststof stukadoorsprofielen worden gemaakt van hard en slagvast kunststof, eventueel in combinatie met zacht kunststof.

De samenstelling van de stucmortel die wordt gebruikt, de dikte van het stukadoorswerk en de omstandigheden waarin de profielen worden toegepast, zijn bepalend voor de keuze van het type profielen. Voor het juiste profiel te gebruiken, kan schade aan de ondergrond, het profiel zelf en het stukadoorswerk worden voorkomen.

Het gebruik van profielen in een gestukadoorde dunpleister afwerking vraagt speciale aandacht. Kies (bij voorkeur) profielen die een perforatie ofwel een verbeterde grip en hechting hebben in de dunpleister. Belangrijk is verder dat de dunpleister onder de profielvleugel goed kan drogen. Pas hierbij geen dikkere lagen toe dan maximaal 2 mm.

2.2 Waarborg

De fabrikanten van stukadoorsprofielen ga anderen dat hun producten voldoen aan de eisen die zijn gesteld in de Europese- en Nederlandse regelgeving die op de profielen van toepassing is.

2.3 Transport en opslag

Stukadoorsprofielen moeten tijdens het transport en de opslag dusdanig worden beschermd, dat na toepassing geen (vervolg)schade aan de (constructieve) ondergrond, de profielen en het stukadoorswerk kan ontstaan.

2.4 Beschadigde stukadoorsprofielen

Beschadigde profielen mogen niet in stukadoorswerk worden verwerkt. Stukadoorsprofielen dienen altijd in de maximaal benodigde- en verkrijgbare lengte te worden toegepast (geen korte stukjes aanhelen indien dit niet noodzakelijk is!).

3 Productkeuze van het stukadoorsprofiel in relatie met de aan te brengen gestukadoorde afwerking

3.1 De keuze van het profiel

Bij de productkeuze van de stukadoorsprofielen moet rekening worden gehouden met de volgende aspecten:

- binnen- of buitentoepassing (omgevingsomstandigheden);
- soort ondergrond;
- de combinatie met het voorgeschreven stukadoorswerk (systeem);
- de vlakheid van de ondergrond en het stukadoorswerk;
- de dikte van de stucpleister of het systeem (denk aan de kuststrook);
- de (periodieke – of constante) vochtigheid en temperatuurswisselingen waaraan de profielen worden blootgesteld;
- de zoutbelasting (chloriden, nitraten, sulfaten) vanuit de ondergrond (In dit geval b.v. alleen roestvast stalen of kunststof profielen toepassen)
- de invloed van contactcorrosie;
- de voegdetailering; bij de toepassing van dilatatievoegen moet rekening worden gehouden met het feit dat kitvoegen, eventueel met rugvulling, voldoende diepte en breedte hebben.

3.2 Kitvoegen

Uitsluitend een voldoende diepe en brede -en hechtende kitvoeg is in staat om druk- of trekkrachten op te vangen. Cosmetische kitvoegen, omvattende kitvoegen die op of tegen de afwerking aanliggen en technisch gezien onvoldoende samenhang hebben, zijn daarentegen niet functioneel en veelal van tijdelijke aard.

3.3 Vooraf aanbrengen (poeder) coating

Het kan voorkomen dat stukadoorsprofielen volgens het voorgeschreven bestek vooraf moeten worden voorzien van een gekleurde (poeder) coating, vanwege de aan te brengen gekleurde afwerklaag. Bij het stellen van deze profielen dient de coating niet te worden beschadigd. De coating dient chemisch bestand te zijn tegen de inwerking vanuit cement- of gips bevattende montagemortels.

3.4 Verhoogde vochtigheid

Als vuistregel mag worden aangehouden dat in het verlengde van het gestelde in NEN-EN 13914-1, NEN-EN 13914-2 en de NPR 3924, profielen die worden blootgesteld aan verhoogde vochtigheid (buitentoepassing en badkamers) moeten zijn vervaardigd van b.v. roestvast c.q. roestvrijstaal, aluminium of kunststof (zie tabel).

3.5 Bedrijfskeukens en ruimtes voor de verwerking van voedsel

In bedrijfskeukens en ruimtes waar voedsel wordt verwerkt moeten b.v. roestvast stalen stukadoorsprofielen worden toegepast.

3.6 Zwembaden

Bij zwembaden waar sprake is van een chloorbelasting moeten, roestvast stalen of kunststof profielen worden toegepast. In dit geval moet vooraf een advies voor toepassing en het onderhoud bij de profiel- en mortelleverancier worden opgevraagd.

 Niet toegestaan Niet van toepassing Toegestaan	Profieltype bij buitentoepassing						Profieltype bij binnentoepassing (uitgezonderd vochtige ruimtes en badkamers)					
	Verzinkt**	Verzinkt + extra afwerklaag	Verzinkt + PVC-neus	Aluminium	Roestvast	Kunststof	Verzinkt**	Verzinkt + extra afwerklaag	Verzinkt + PVC-neus	Aluminium	Roestvast	Kunststof
Afkorten met:	Blikschaar	Zaag of blikschaar	Zaag of blikschaar	Zaag, blikschaar, slijpschijf	Zaag ³ of slijpschijf	Zaag ³ , blikschaar, slijpschijf	Blikschaar	Zaag of blikschaar	Zaag of blikschaar	Zaag ³ , blikschaar, slijpschijf	Zaag ³ of slijpschijf	Zaag ³ , blikschaar, slijpschijf
Mortel:												
Gipspleister	–	–	–	–	–	–	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kalkpleister	✓	✓	✓	✓ ²	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kalkcementpleister	✓	✓	✓	✓ ²	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Cementpleister	✓	✓	✓	✓ ²	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Silicaatpleister	✗ ¹	✓	✓	✓ ²	✓	✓	✗ ¹	✓	✓	✓	✓	✓
Siliconenharspleister	✗ ¹	✓	✓	✓	✓	✓	✗ ¹	✓	✓	✓	✓	✓
Kunstharspleister	✗ ¹	✓	✓	✓	✓	✓	✗ ¹	✓	✓	✓	✓	✓
Monochouchepleister (eenlagige systemen)	✗	✓	✓	✓ ²	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Isolerende pleister	✓	✓	✓	–	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Saneerpleister	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✓	✓
Leempleister	–	–	–	–	–	–	✗	✓	✗	✓	✓	✓
Wapeningspleister (met organische afwerkpleister)	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✓	✓
Wapeningspleister (met minerale afwerkpleister)	✓	✓	✓	✓ ²	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kleefpleister	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

- 1) Als sierpleisters op basis van kunsthars, siliconenhars of silicaat moeten worden aangebracht over verzinkte profielen, dan dient de profielneus vooraf te worden behandeld met een kwartshoudend voorstrijkmiddel op de kleur van de aan te brengen sierpleister.
 - 2) Aluminium met een witte basiscoating.
 - 3) Zaagblad of slijpschijf moet geschikt zijn voor het bewerken van roestvast staal en mag alleen voor afkorten worden gebruikt.
- ** Bij het noodzakelijkerwijs en op verzoek van de opdrachtgever moeten toepassen van verzinkte profielen bij stukadoorswerk buiten altijd eerst vooraf advies aanvragen bij de profiel- en/of mortelleverancier.

4 Het stellen van de stukadoorsprofielen

4.1 Eisen aan de ondergrond

De eisen die aan een ondergrond worden gesteld voor het aanbrengen van profielen, zijn hetzelfde als de eisen die vanuit het pleistersysteem aan de ondergrond worden gesteld. Deze zijn conform de regelgeving NEN-EN 13914-1, NEN-EN 13914-2 en NPR 3924.

Ondergronden moeten:

- stabiel zijn;
- schoon zijn;
- een vochtopnemend vermogen hebben.

4.2 Afkorten van de stukadoorsprofielen

Voor het afkorten van stukadoorsprofielen kunnen verschillende soorten gereedschap worden gebruikt. Verzinkte profielen moeten met een blikschaar worden afgekort en niet met een zaag of een slijpschijf. Het beschadigen van de zinklaag kan op termijn tot corrosie leiden en dat moet dus worden voorkomen.

Roestvast stalen stukadoorsprofielen mogen met een zaag of slijpschijf worden afgekort, mits de zaag of slijpschijf zelf geschikt is voor het verwerken van roestvast staal en alleen voor het afkorten van roestvast staal gebruikt wordt (vermijden contactcorrosie).

4.3 Vlakheid van de te stellen stukadoorsprofielen

Voor het stellen van stukadoorsprofielen zijn de 'Oppervlaktebeoordelingscriteria voor stukadoorswerk binnen en/of buiten' van toepassing. De vlakheid en hoeknauwkeurigheid van de te stellen stukadoorsprofielen moet dus overeenkomen met de voorgeschreven criteria (groep) van het stukadoorswerk, ongeacht of dit binnen of buiten is.

4.4 Buitensituatie of cementgebonden stucsystemen in een binnensituatie

Bij gebruik in een buitensituatie of bij het toepassen van cement- en gipsgebonden stucsystemen in een binnensituatie moeten de stukadoorsprofielen met een daarvoor ontwikkelde minerale (eventueel kunsthars gemodificeerde) montagemortel worden gesteld. ALLEEN bij binnentoepassing kan voor het stellen van profielen, indien er een gipsgebonden uitvlak-, raap- of dunpleisterlaag wordt aangebracht, een gipsgebonden stelmortel worden gebruikt. In alle gevallen moet het stukadoorsprofiel ver de volledige hoogte/lengte, vol en zat, in de kleef- of montagemortel danwel de gipsgebonden stelmortel worden opgesloten. Het oppervlak van de montagemortel danwel de gipsgebonden stelmortel dient in de plastische fase ruw te worden gehaald (ruwhalen met een schone harde bezem of -borstel of een gipskam). Schroeven en spijkers die bij het stellen van stukadoorsprofielen als tijdelijke bevestiging of ondersteuning worden gebruikt, moeten na het uitharden van de montage -of stelmortel worden verwijderd.

4.5 Natte ruimtes of ruimtes waar wordt gewerkt met zuren

Indien in natte ruimtes (douches en badkamers) en bijvoorbeeld ruimtes waar wordt gewerkt met zuren (zoals een kaasmakerij of melkfabriek) stukadoorsprofielen worden voorgeschreven mogen uitsluitend roestvast stalen of kunststof profielen worden toegepast. In deze situaties dient uitsluitend een daarvoor ontwikkelde cementgebonden montagemortel voor het stellen van de stukadoorsprofielen te worden gebruikt.

4.6 Roestvrij stalen stukadoorsprofielen

Roestvrij c.q. roestvast stalen stukadoorsprofielen mogen alleen met een roestvast stalen spaan worden afgewerkt. Tijdens het stukadoren van ondergronden waarop roestvast stalen profielen zijn aangebracht, mag bij het afreien over de profielen geen gereedschap worden gebruikt dat uit blank of verzinkt staal bestaat. Hierdoor zou contactcorrosie kunnen ontstaan. Dit kan corrosie of roestvorming veroorzaken. Bij ondergronden waarop verzinkte stukadoorsprofielen zijn aangebracht, moet tijdens het afreien, messen en/of uitkrabben van het stukadoorswerk worden opgelet dat de zinklaag van het stukadoorsprofiel niet wordt beschadigd. Bij beschadiging kan corrosie of roestvorming ontstaan.

4.7 Verzinkte stukadoorsprofielen

Verzinkte stukadoorsprofielen mogen niet in aanraking komen met aluminium of roestvast stalen profielen. Als verzinkte profielen met een PVC-neus worden toegepast, dan mag de afwerklaag niet verdikt over c.q. voorbij de gladde PVC-neus worden aangebracht. Na het aanbrengen van de gestukadoorde afwerklaag moet de PVC-neus worden schoongemaakt of worden voorzien van een voorstrijk- of verflaag op kleur.

5 De aansluiting op andere bouwdelen

5.1 Beëindiging zonder toepassing van stukadoorsprofielen

Bij een beëindiging van stukadoorswerk op inwendige hoeken en/of andere bouwdelen zonder toepassing van stukadoorsprofielen, moet het stukadoorswerk bij de aansluiting worden ingesneden. Het doel van de insnijding is dat enerzijds een breuklijn ontstaat tussen het stukadoorswerk en het bouwdeel waarop het aansluit en anderzijds het stukadoorswerk niet hecht aan de aansluitende bouwdelen en daarmee tevens geen verspringende scheuren optreden. Afhankelijk van de bouwkundige detaillering bestaat hierbij wel de kans dat, in een buitensituatie, water bij de insnijding, achter het stukadoorswerk kan binnendringen. Dit kan vocht- en/of vorstschade tot gevolg hebben. Dit kan worden voorkomen door een zogenaamd onderhoudsvrij stucstopprofiel (zonder kitvoeg) aan te brengen. Anderzijds kan ook een flexibel blijvende kitafdichting worden toegepast. Deze kitvoeg is wel onderhoudsgevoelig.

6 Van toepassing zijnde normen en richtlijnen

- NEN-EN 13914-1: 2016 Ontwerp en uitvoering van stukadoorswerk - Deel 1: Stukadoorswerk buiten.
- NEN-EN 13914-2:2016 Ontwerp en uitvoering van stukadoorswerk - Deel 2: Ontwerpoverwegingen en essentiële uitgangspunten voor stukadoorswerk buiten.
- NPR 3924 Praktijkrichtlijn bij NEN-EN 13914-1 voor Stukadoorswerk buiten op zowel geïsoleerde als ongeïsoleerde ondergronden.

Verder zijn van toepassing alle normen die betrekking hebben op het vervaardigen van metalen en kunststof profielen. Een totaaloverzicht van deze regelgeving kan worden gevonden in de 'Aanbevelingen voor het gebruik van metalen hoekprofielen in binnen- en buitenbepreisteringen' aan de Europese Beroepsvereniging van Fabrikanten van metalen Pleisterprofielen welke te downloaden is van de website van de vereniging (www.europrofiles.com).

